GAZETA LWOWSKA.

We Srode **Nro. 7.** 18. Stycznia 1826.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— *Z Wiédnia d. 9. Stycznia.* —

N. Pan naywyższem Swoiem postanowieniem z d. 17. Grudnia 1825 raczył na prośbę Radcy Appellacyynego Ferdynanda Pohlberga uwolnić go od Dyrektoryiatu nauki prawa w Uniwersytecie Lwowskim, przy oświadczeniu mu naywyższego upodobania i na mieysce iego mianować Karola Krausa Radcę Sądu Lwowskiego.

Podług wiadomości z Wenecyi, Arcy-Xiąże Wice-Król ze swoią dostoyną Małżonką opuścił tę stolicę w d. 28. Grudnia po dwumiesięcznym prawie pobycie i udał się do Medyiolanu, dokąd dniem wprzódy wyiechały dzieci Arcy-Xięstwa.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Hiszpania.

Z Madrytu donoszą pod d. 15. Grudnia r. z. »Próżniaki rozniesły w tych dniach wcale trudnym do obiaśnienia sposobem wieść o zerwaniu związków między Austryią i Francyią. Nasza Gazeta nadworna zawiera z tego powodu następuiący artykuł: »Kiedy długi pokóy pozbawia nowiniarzów sposobu zaspokaiania ich ciekawości mnóstwem zmieniaiących się wiadomości, wtedy poczynaią ie zmyślać, aby im niebrakło materyiałów do polityeznych rozmów. Z tąd to zapewne pochodzą wieści, rozniesione w ostatnich dniach o nieporozumieniach między dwóma Mocarstwami i o pomocy, którą iedno drugiemu miało dać. Że zaś być może, iżby złość chciała z kłamstwa korzystać, zatem sądzimy potrzebę, uwiadomić o tem naszych czytelników, aby byli ostrożnymi przeciwko nieprzyiaciołom powszechnego pokoiu. — Wszystkie Mocarstwa Europeyskie przeięte są nayszczerszą miłością pokoiu, i wyraźnym wstrętem ku każdey woynie, i żadnych nieszczędzą ofiar, by teraźnieyszy szczęśliwy stan rzeczy utrzymać. Dla tegoto unikaią wszelkiego wniosku, każdego środka, któryby mógł stać się powodem do rozpoznania lub nieporozumień. Jakże więc pomyśleć, że zaszły kroki nieprzyiazne, i że Hiszpania była wzywaną do pomocy? Takie baśnie urodziły się tylko w miałkich umysłach, chwytaią ie niechętni i rozszerzaią, a nieprzyiaciele prawości i pokoiu korzystaią z nich, aby spokoyność przyiacioł porządku i pokoiu zaburzyć. Jednakowoż ostatni, mogą spokoynie takiemi powieściami pogardzać i być przekonani, że z Napoleonem zgasła pochodnia woyny i nietrzeba się obawiać, aby teyże smutne skutki, pożogi i zniszczenie tak prędko mogły być zapomniane. Związki wzaiemney przyiaźni, łączące wszystkich Monarchów, ręczą za trwałość pokoiu na długi czas, nawet w takim niepodobnym przypadku, gdyby dwa Dwory względem iakich okoliczności nie mogły się zgodzić. Rolnictwo i przemysł mogą być spokoyne; nie nieprzerwie ich pracy w piękney Europie. Równie i handel niema się czego obawiać i niechay się uczy opierać wpływowi zmyślonych i bezzasadnych wiadomości i chwilowego poruszenia, iakie między kupcami i machlerzami sprawiaią.«— W Kadyxie panowała straszna burza w nocy z d. 5. i 6.; mnóstwo domów uszkodziła, drzewa powyrywała z korzeniem i w porcie niezmierne zrządziła szkody. Rozbiło się pięć okrętów, galiota i dwa brygi w zatoce zatonęły a dwanaście małych okrętów rzuciła na mieliznę.«

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Gazeta nadworna z d. 20. Grudnia zawiera odroczenie Parlamentu, do d. 2. Lutego r. b., w którym to dniu zebrać się ma »dla ułatwienia różnych nagłych i ważnych spraw.« Niemasz tu żadney odmiany, bo dzień ten był iuż dawniey przeznaczony.

Na rynku pieniężnym polepszyły się interesa w d. 25. Grudnia, i wiadomości z prowincyy nadchodziły pomyślnieysze. Tylko o iednym upadłym banku prowincyynym w Deale słychać było. Bankierowie Londyńscy zyskali na nowo zaufanie, zaś kupcy w wielkiey zostawali potrzebie i obawiano się wielu bankructw. Mnóstwo efektów zakupiono w d. 23. za wysoką cenę. Dom znaczny, handluiący towarami wełnianemi, Garrick i Maclean, musiał wstrzymać swoie wypłaty.

Jeszcze ciąż bywały zgromadzenia Ministrów i prawie nieustannie trwały narady Członków gabinetu z Gubernatorem i Dyrektorami banku.

Porucznik Favell, dowódca Król. kutra Bramble, przybył do Londynu w 54 dniach z Rio de Janeiro z depeszami od Sir Ch. Stuarta do P. Kanninga.

)(

Doniesienia handlowe z Londynu z d. 24. Grudnia wyrażaią: Boiaźń w świecie kupieckim zdaie się codziennie zmnieyszać i zaufanie powracać, którego odięcie było główną przyczyną tego niesłychanego przesilenia. Z kąd zaś powstał raptowny i powszechny brak zaufania, poźniey zapewne okaże się. Pewna iest, iż takowy pomnożyły i do tego stopnia przywiodły złośliwe gazety i umyślnie rozsiewane wieści.

Jedna z tych wieści zasługuie tém bardziey na uwagę i zbicie, ponieważ onę rozniesła nasza gazeta, naywięcéy czytana. Mądry i konieczny środek banku, puścić w obieg assygnaty bankowe po 1 i 2 funt. szterl. dla zastąpienia asygnat banków prywatnych (*Local Notes*) z handlu wyciągniętych, czego przez posłanie pieniędzy w złocie w iednéy chwili, tak łatwo i bez niebezpieczeństwa uczynić nie można było, gazeta pomieniona wyłożyła to, iakoby bank, upoważniony rozporządzeniem gabinetowém, przestał lub miał przestać płacić w złocie, co zupełnie błędną było rzeczą.

Pewna, że zapas pieniędzy złotych, wybitych, nie był nigdy u nas tak wielki, iak na teraz po części iest i po części niebawem będzie, ponieważ mennica co tydzień dostarcza 700,000 sufrynów i że do tego cena surowego złota wspiera ten środek banku i na korzyść go obraca. Powróco a spokoyność i zaufanie widocznie okazuią się w ożywieniu handlu towarami. Z prowincyy nadchodzą także zaspokaiące wiadomości i tylko o iednym prowincyynym banku słychać, który zmuszony był wstrzymać wypłaty.

Podług naynowszych wiadomości z giełdy Londyńskiey z d. 26. i 27. Grudnia (w Gwiazdzie) nie odebrano iuż więcéy żadnych doniesień o bankructwach prowincyynych. Znaczny dom (w Londynie?) handluiący zbożem wstrzymał swoie wypłaty. Papierów skarbowych Angielskich mnóstwo w d. 26. sprzedano. Papiery ustalone chwiały się między 81 7/8 a 82 3/8; rewersy Izby skarbowey były dyskontowane po 2 szyl., rewersy stały mniey 500 funt. szterl. *al pari.* — W d. 27. otworzono papiery ustalone 82, 82 1/8 a spadły aż do 81 5/8, 3/4, o godzinie 2 1/4 podniosły się znowu do 81 7/8 82. Papierami zagranicznemi żadnych nieczyniono interesów.

Francyia.

Król przewodniczył w d. 28. Grudnia na Radzie ministeryialnéy, na którey także i Delfin znaydował się.

Kommissyia pod przewodnictwem Margrabiego Pastoret upoważniona do rewizyi ustaw miała zaszczyt zdać Królowi pierwszy raport z ważnych prac, w d. 24. Grudnia na posłuchaniu, na które wprowadzoną została przez Ministra Sprawiedliwości. Król odpowiedział członkom Kommissyi, że Francyia z niecierpliwością oczekuie rezultatu iey obszerney pracy. »Ważną iest rzeczą, rzekł Monarcha pogodzić ustawodawstwo Międzypaństwa z naszemi teraźnieyszemi instytucyiami; wzywam WPanów abyście poświęcili całą staranność ulepszeniom, iakich wymaga obszerny zbiór naszych ustaw; zawsze odpowiecie WPanowie życzeniom moiego serca, ieżli mi dopomożecie do uczynienia czegoś dla szczęścia Francyi.

Jenerał Drouet, Hrabia Erlon umieszczony został na płacy reformowey swoiego stopnia w skutek postanowienia Królewskiego, aby w tym stosunku oczekiwał czasu, w którym będzie pensyionowany. To samo zaszło względem Jenerałów Bertranda i Wilhelma de Vaudoncourt.

Na Kandydatów do wyboru w Vervins podali się także P. Lafitte i Jenerał i Sebastiani. Ostatni, który iuż w roku 1815 był Deputowanym Departamentu Aisny, wydał w tym względzie pod d. 22. Grudnia okólnik do wyborców okręgu Vervins.

W d. 16. Grudnia zawyrokował Sąd kassacyyny, iż ten kto swoy własny dom zapali, dla pozyskania summy przez towarzystwo ogniowe zabezpieczonéy, uważany być ma iako podpalacz i stosownie do tego śmiercią karany.

Adwokat Królewski wytoczył przed Sąd Lugduński sprawę przeciwko P. Wurz, Wikaryiuszowi Probostwa St. Nicier, autorowi pisma ulotnego: *Lettres à Mr. l'Abbé de la Mennais.* To samo pismo iako sprzeciwiaiące się maxymom i swobodom kościoła Galikańskiego zabrane zostało przez Policyią. Zapewniaią, że autor badany był przez Sędziego instrukcyynego, atoli odpowiedzi iego nie są tego rodzaiu, aby oskarzenie złagodzić lub umorzyć mogły.

Obadwa Haytyccy Deputowani Rouannez i Fremont (trzeci, Senator Daumee iak wiadomo umarł w Paryżu) wyiechać mieli z Paryża w d. 31. Grudnia, wsiąść w Brescie na fregatę Medeę pod Kapitanem Melay i powrócić do Port-au-Prince.

Gwiazda zawiera z Nantes z d. 22. Grudnia co następuie: »Te nadzwyczayne honory oddawane Jenerałowi Foy po iego śmierci i przełożenie wznieść dla niego pomnik przez narodową składkę, która zewsząd z zapałem iest przyiętą, przypomina nam następuiący rys, który na pytanie, czyli Jenerał ten zasłużył na wdzięczność przyiaciół Króla i Monarchii, i czyli postępowanie iego wystawia charakter, któryby potomności za przykład mógł być dany, naylepiéy odpowiedzieć może. Jenerał Foy, który tu w imieniu Króla dowódził dwunastą dywizyią woyskową, otrzymał

w r. 1815 w Marcu zlecenie, aby znakomitą osobę, któréy ś. p. Ludwik XVIII. dał ozdobę orderu Śgo. Ludwika, przyiął w charakterze Kawalera tegoż orderu: Z tego powodu dano ucztę, na któréy znaydowały się Władze i nayznakomitsze osoby miasta. Toast za zdrowie Króla wniesiony przez nowo przybranego Kawalera orderu Śgo. Ludwika, był z zapałem przyięty. Jenerał Foy zdawał się być uniesionym: »Tak, rzekł ón, za zdrowie Króla! obym był szczęśliwy wylać za niego ostatnią kroplę krwi moiéy!« Słowa te w tonie żołnierskim wymówione, uzyskały przyzwolenie; sądzono przez nie mieć rękoymiią prawéy wierności. Lecz omamienie to nie długo trwało. Dnia następuiącego Jenerał ten, który w nocy otrzymał wiadomość o wieździe Buonapartego do Paryża bez żadnéy przeszkody, zebrał śpiesznie załogę, udał się na plac parady, przyczém ieden ieździec wlókł za sobą po błocie białą chorągiew. Jenerał Foy z zwyczaynym sobie zapałem miał mówę do woyska, i niczego nie zaniedbał, coby przyłożyć się mogło do zbuntowania tegoż. Słowa iego osiągnęły skutek, iakiego się spodziewał; gdy raptownie postrzegł iednego z owych Kawalerów orderu Śgo. Ludwika, przed którymi dnia poprzedzaiącego zupełnie inaczey się wyrażał; zbliżył się więc do niego bez wstrętu, a położywszy rękę na iego ramieniu, rzekł: Tak, P. ....., wczoray myślałem iak WPan; dzisiay rzecz się zmieniła.«

Niemcy.

Aby koszta Dworu w sposobie, głównemu celowi odpowiadaiącym zmnieyszyć i organizm Zarządu sprościć, rozkazał Król Jegomość Bawarski utworzyć nowe Bawarskie Ministeryum Stanu wraz z odmianami dotyczącemi się iego dotychczasowego zakresu działań i toku spraw. Będzie pięć Ministerstw: 1) Ministerstwo Domu i Spraw Zewnętrznych; 2) Sprawiedliwości; 3) Spraw Wewnętrznych; 4) Skarbu; 5) Woyny. Każde z tych pięciu Ministerstw składać się będzie na przyszłość: z Ministra kieruiącego, z pewnéy liczby Radców Ministeryialnych; z Sekretarza Jeneralnego; z Archiwisty (iednakże wyiąwszy Ministerstwo Domu i Spraw Zewnętrznych); z potrzebnéy liczby Rejestratorów; z osób, które Król przeznaczy do spraw taynych Sekretarzy, Expedytorów, Buchalterów i Kommissarzów rachunkowych; z dwóch Kancelistów; ze sług i posłańców, którzy mianowani zostaną. Jeden Minister może sobie mieć poruczonych więcey Ministerstw bez roszczenia prawa do powiększenia pensyi. Archiwistę i Rejestratorów zawyrokuie Król; muszą oni w przyszłości według przepisu odbyć wprzód nauki akademiczne i w służbie zewnętrznéy dotyczącego się Ministerstwa urząd lub mieysce w rzeczywistym charakterze sprawować. Pensyia Ministra pełniącego służbę oznaczona iest na 6000 ZR.; tenże oprócz tego, stósownie do rozporządzenia Gabinetowego z d. 26. Października tegoż roku, pobierać będzie dodatek do swego urzędu, który atoli nie ma przenosić summy 6,000 ZR. Jednakże Minister Domu i Spraw Zewnętrznych będzie miał oprócz tego osobne pieniądze stołowe. Liczba Radców Ministeryialnych iest następuiąca: Dla Ministerstwa Domu i Spraw Zewnętrznych 2; Sprawiedliwości 2; Spraw Wewnętrznych 5; i dla Skarbu 6. Z resztą będzie ieszcze przydanych: *a*) Ministerstwu Domu i Spraw Zewnętrznych, Przełożony nad Archiwum Domu i Stanu, i Herold Państwa; *b*) Ministerstwu Sprawiedliwości, aż do ukończenia nowych Ksiąg Ustaw, Radca Ministeryialny i Sekretarz maiący być mianowani z teraźnieyszego składu osób; *c*) Ministerstwu Spraw Wewnętrznych Nad-Radca lekarski i potrzebna liczba Urzędników budowniczych; *d*) Ministerstwu Skarbu, Nad-Inspektor łasów, iakoteż onemu podrządnych dwóch Adwokatów Korony. Do uzupełnienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych będzie na przyszłość dla Spraw Duchownych, Oświecania i dla przeznaczonych w tym dwoiakim względzie zakładów, właściwa sekcyia Ministeryialna, o któréy składzie, zakresie działania i toku spraw będzie wydane osobne rozporządzenie. Ministerstwa trudnić się będą tylko wyższym nadzorem i kierunkiem spraw wyznaczonych sobie gałęzi zarządu; zaś szczegół zarządu zdadzą podrządnym Władzom. Każde Ministerstwo zarządzać może bezposrednio wyznaczonemi sobie etatowemi summami. W tym celu Ministeryum Skarbu, na zasadzie Jeneralnego Etatu assygnować będzie do właściwych kass ilość nieprzewyższaiącą summy etatowéy dla każdego z osobna Ministerstwa z oznaczeniem epok wypłaty, a każde Ministerstwo uskuteczni szczególną repartycyią i assygnować będzie samo bez dalszego pośrednictwa. Etaty Jeneralne, będą wśród granic ustawy finansowéy każdéy epoki na właściwych sobie naradach Ministrów układane, przez Króla zatwierdzane, i podług tychże każdemu Ministerstwu przeznaczony będzie kredyt w różnych kassach Państwa. Naywyższy dozór nad Pocztą przez Król: Ministerstwo Domu i Spraw Zewnętrznych dotąd utrzymywany, iest od tegoż oddzielony i oddany Ministerstwu Skarbu, z którém połączone iest także archiwum lenności; natomiast zaś poruczony został Ministerstwu Spraw Wewnętrznych dozór nad utrzymaniem mostów, drog i rzek. — Ministerstwo Woyny ma dozór nad Sądami woiennemi przy zachowaniu przepisów Konstytucyynych. — Izba obrachunkowa stanu finansów i Izba obra-

chunkowa dochodów lasowych będą z d. 31. Marca t. r. zniesione.

Gazeta powszechna donosi z Monachium z d. 1. Stycznia: »Z powodu oddania dzisieyszego rana interessów Ministerstwa Spraw Domu i Zewnętrznych dotychczasowemu Ministrowi Spraw Wewnętrznych, Hrabiemu Thurheim, i tymczasowego mianowania Król: Wice-Prezydenta Rządowego obwodu Regen, Hrabiego Armannsperga, Ministrem Spraw Wewnętrznych i Skarbu, okazuie się skutek zaledwo ukończonych narad o oszczędności w utrzymaniuDworu, iż rocznie zmnieyszono wydatków 42,500 ZR., w tym sposobie, że na teraz trzech Ministrów Królewskich wzmiankowanemi sprawami zaiętych, razem zebrawszy, nie pobieraią płacy, iaką miał pierwéy Minister Domu i Spraw Zewnętrznych.

Król Jegomość Bawarski raczył nayłaskawiéy dotychczasowego W. Marszałka nadwornego, Margrabiego Montperny, którego Królowa Jéymość Wdowa Swym W. Ochmistrzem przeznaczyła, w tym charakterze potwierdzić.

Gazeta powszechna donosi z Köthen z d. 12 Grudnia: »Śpieszę udzielić WPanu pewnych wiadomości o nieszczęściu, iakie sprawiło zerwanie się mostu Nienburgskiego na rzece Saly, ponieważ różne w téy mierze podania nie zgadzaią się. Most ten był szczególnéy budowy, iakiéy nawet Anglicy dotąd wykonać nie ważyli się; postawiony był na łańcuchach, wyłożony dyłami, a w środku miał klapę dla przepuszczania statków z masztami. Ponieważ most ten cokolwiek począł osiadać, tedy zaledwie ukończono poprawę onegoż, gdy Xiążę w d. 4. Grudnia po długiéy niebytności z Paryża powrócił i oświadczył, że chce sam most ten oglądać, i wtedy most ten miał być uroczyście dla przeiazdu otworzony. W d. 6. Grudnia ku wieczorowi przybył Xiążę z Małżonką Swoią do Nienburga, oglądał most, przeiechał po nim szczęśliwie, i udał się do blisko tegoż leżącego zamku, z którego widok był na tenże most. Aby wysokim Panuiącym okazać radość, postanowiono, zebrać muzykę i przy pochodniach most ten przeyść tam i na powrót. Orszak ten w chwili, gdy zaczął wznosić odgłos: »Niech żyie Xiążę!« przybył do mostu; przy wstąpieniu na takowy z towarzyszeniem muzyki rozlegała się pieśń narodowa: »Bądź szczęśliwy w wieńcu zwycięzkim« — gdy przy zaczęciu drugiéy strofy zapada się raptem połowa mostu pod ciężarem mnóstwa ludu, i iakież nieszczęście! znaydnie 52 ludzi śmierć, a 40 mniey więcéy zostało pokaleczonych, z których iuż wielu pomarło. Na owéy połowie mostu było blisko 300 ludzi, między temi młodzieńcy, starcy, dzieci, kobiety; naprożno byłoby chcieć kréślić narzekania i rozpacz tylu rodzin, które tak przykrą poniosły stratę. Nieszczęśny Radca budowniczy Bandhauer ma straż i przedsięwzięto surowe śledztwo. Tymczasem trzeba się wstrzymać od wyroku, dopóki nie przedsięwezmie swoiéy obrony; skutek i głos publiczny są naturalnie przeciwko budowniczemu, który za śmiałą rzecz podiął, bez dostatecznych środków ostrożności na pierwsze niebezpieczeństwo.

Królestwo Polskie.

Gazety Warszawskie ogłaszaią następuiące Postanowienie Xięcia Namiestnika Kr: w Radzie Stanu:

W Imieniu Nayiaśnieyszego Alexandra I. i t. d.

Chcąc ile możności ułatwić pierwiastkową regulacyią nowéy hypoteki tych nieruchomości, do których Prawo Seymowe o hypotekach z dnia 14 (26.) Kwietnia 1818 dotąd nie rozciągało się, a do których nowéy regulacyi art. 11. i 22 uchwalonego na Seymie tegorocznym Prawa z d. 1 (13) Czerwca r. b. o przywileiach i hypotekach, strony interessowane przypuszcza, na przedstawienie Kommissyi Rządowéy Sprawiedliwości, postanowiliśmy i stanowiemy: Art. I. Uwolnienię od wszelkich opłat dla Skarbu publicznego udzielone Postanowieniem Naszém z d. 10. Lipca 1819 r. dla czynności pierwiastkowéy regulacyi własności ziemskich i miast Woiewódzkich i dla stosuiących się do nich decyzyi Zwierzchności hypotecznych, rozciągamy nineyszém tak do czynności pierwiastkowéy regulacyi nowey hypoteki nieruchomości powyżey na wstępie wspomnionych, iak i do wszelkich decyzyi Sądów pokoiu, iako zwierzchności hypotecznéy, dotyczących nowéy tychże hypotek regulacyi. Art. 2. Obwieszczenia publiczne o nastąpić maiacéy pierwiastkowéy regulacyi szczególnych nieruchomości, iakie takową poprzedzić i przez Sąd pokoiu właściwy wydawane bydź powinny, na wezwanie tegoż Sądu, ogłoszone będą raz ieden i bezpłatnie w Monitorze Warszawskim. Redakcyia w dowód nastąpionego ogłoszenia exemplarz Monitora, w którym takowe nastąpiło, również bezpłatnie właściwemu Sądowi Pokoiu odesłać będzie obowiązaną. Art. 3. Korrespondencyie, między Sądami Pokoiu a Redakcyią Monitora z tego powodu wynikaiące, wolne będą od opłaty portoryi pod rubryką Interes Rządowy. Wykonanie niniejszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw ogłoszoném bydź ma, Kommissyiom Rządowym w czém do którey należy polecamy. — Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administ: d. 20. Listopada 1825 roku. (podp.) »Zaiączek. i t. d.«

Redakcyia Józefa Bensy; Druk Piotra Pillera.